

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภท สุนัขและแมวของประเทศไทยกับรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์ของ ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ความหมาย และบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงทั้งของประเทศไทยกับรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์ของประเทศสหรัฐอเมริกามาแล้วนั้น พบว่ากฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงยังไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างแท้จริงและยังมีปัญหาต่างๆมากมาย ดังนี้

4.1 ปัญหาคำนิยามศัพท์ “สัตว์เลี้ยง” เป็นทรัพย์สินตามกฎหมายเรื่องซื้อขาย

เนื่องจากประเทศไทยไม่มีการแยกประเภทสัตว์เลี้ยงออกจากสินค้าทั่วไป การใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อจึงมีหลักการและวิธีการเช่นเดียวกันกับการซื้อขายสินค้าทั่วไป โดยสินค้าก็คือทรัพย์สินชนิดหนึ่งเป็นวัตถุแห่งหนึ่งในการทำสัญญาซื้อขายระหว่างคู่สัญญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 138 ได้บัญญัติไว้ว่า “ทรัพย์สิน” คือ สิ่งที่มีราคาและอาจถือเอาได้ และตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 3 “สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่ผลิตหรือมีไว้เพื่อขาย ส่วนคำว่า “สัตว์เลี้ยง” ตามที่ได้ศึกษามา คือ สัตว์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของมนุษย์ ที่สามารถให้ความเพลิดเพลิน สามารถสร้างความผูกพันและเป็นเพื่อนคลายเหงาได้ จึงทำให้เห็นได้ว่า สัตว์เลี้ยงมีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไปตรงที่เป็นสินค้าที่มีชีวิต มีความรู้สึกสามารถสื่อสารตอบโต้ทางความรู้สึกกับมนุษย์ได้ มนุษย์สามารถทำการเลี้ยงดูมอบความรักความผูกพัน สัตว์เลี้ยงจึงมีผลกระทบต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจ อีกทั้งการซื้อขายสัตว์เลี้ยงนั้น สัตว์เลี้ยงแม้เป็นสินค้าที่ซื้อขายกันได้แต่ราคามูลค่ากลับไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนอย่างสินค้าทั่วไป ราคามูลค่าของสัตว์เลี้ยงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ฉะนั้น หากเกิดความเสียหาย ความต้องการการเยียวยาในแต่ละรายย่อมมีความแตกต่างกันตามไปความรู้สึกและความผูกพันทางจิตใจด้วย

ปัญหาของการไม่ได้แยกประเภทสินค้าประเภทสัตว์เลี้ยงออกจากสินค้าทั่วไป มักจะเกิดปัญหาให้เห็นในทางปฏิบัติ ซึ่งตามกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าที่มีความชำรุดบกพร่องนั้น กฎหมายได้บัญญัติหนทางการเยียวยาไว้มากมาย เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 472-474 เกี่ยวกับการรับผิดชอบของผู้ขายกรณีสินค้ามีความชำรุดบกพร่อง

หรือตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ ที่ให้สิทธิในการเรียกร้องแก่ผู้ซื้อได้รับสิทธิในเปลี่ยนสินค้าใหม่ทดแทนสินค้าเดิมที่มีความชำรุดบกพร่อง หากพิจารณาการซื้อขายสินค้าทั่วไปแล้ว ความมุ่งหวังของผู้ซื้อก็คือการได้ใช้สินค้า ดังนั้น เมื่อพบความชำรุดบกพร่องแล้วผู้ขายทำการเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ ความเสียหายของผู้ซื้อย่อมระงับไปเพราะมีสินค้าที่สามารถใช้งานได้ตามความประสงค์ของสัญญาแล้ว แต่ถ้าหากนำวิธีการเยียวยาความเสียหายนี้มาใช้กับสัตว์เลี้ยงที่ซื้อขายกันแล้วพบความผิดปกติ ความเจ็บป่วยบกพร่องของสัตว์เลี้ยง การชดเชยความเสียหายในความบกพร่องของสัตว์เลี้ยง โดยการเปลี่ยนสัตว์เลี้ยงตัวใหม่ให้แทนสัตว์เลี้ยงตัวเดิมย่อมไม่อาจทดแทนกันได้ เพราะเมื่อผู้ซื้อได้รับสัตว์เลี้ยงมาอยู่ในความดูแลแล้ว ย่อมมีความรักความผูกพันจึงย่อมมีผลต่อความรู้สึกและผลต่อจิตใจ หากมีการเปลี่ยนสัตว์เลี้ยงตัวใหม่ให้ก็ไม่อาจทดแทนความรู้สึกที่มีต่อตัวเก่าได้ ดังนั้น ผู้ซื้ออาจไม่ต้องการวิธีการเยียวยาความเสียหายวิธีการนี้ อีกทั้งสินค้าทั่วไปมีมูลค่าที่แน่นอนสามารถกำหนดราคาพร้อมค่าเสียหายในความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ง่ายกว่าสัตว์เลี้ยง เพราะตามกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้ปัจจุบันมุ่งที่มูลค่าของสินค้า การชดเชยเยียวยาความเสียหายจึงมุ่งที่การใช้ราคาเป็นหลัก แต่กับสัตว์เลี้ยงแล้ว สัตว์เลี้ยงมีราคาซื้อขายที่ไม่แน่นอน เพราะมูลค่าของสัตว์เลี้ยงย่อมขึ้นอยู่กับความพอใจของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย และความเสียหายที่เกิดของผู้ซื้อแต่ละรายก็ต่างกันไปตามความรู้สึก ความผูกพันที่มีต่อสัตว์เลี้ยง ดังนั้น การตีราคาค่าความเสียหายของการซื้อขายสัตว์เลี้ยงจึงไม่เพียงแต่ต้องคำนึงแค่มูลค่าราคาซื้อขายของสัตว์เลี้ยงเท่านั้น หากแต่ยังต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ซื้อประกอบในการพิจารณาการเยียวยาความเสียหายด้วย ทำให้เห็นว่าความเสียหายที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงจึงย่อมต้องการได้รับชดเชยความเสียหายที่มากกว่าพิเศษแตกต่างจากการชดเชยความเสียหายของการซื้อขายสินค้าปกติทั่วไป

ขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกามีการบัญญัติกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง (Puppy Lemon Law) ไว้โดยเฉพาะแยกต่างหากจากการให้ความคุ้มครองกับสินค้าทั่วไป โดยมีรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 22 รัฐ โดยจากการศึกษากฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียมีการบัญญัติในบทบัญญัติชัดเจนว่าคุ้มครองเฉพาะการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว¹ และรัฐนิวเจอร์ซีย์มีการบัญญัตินิยามของคำว่า “สัตว์เลี้ยง” ไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมว่าหมายถึง สุนัขและแมวแยกต่างหากจากสินค้าทั่วไป² ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อตามกฎหมาย

¹ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122125, California Code.

² N.J.S.A .56:8-93 (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

ให้มีความชัดเจนทั้งด้านการคุ้มครองการเยียวยาและการชดเชยค่าเสียหายโดยไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์และตีความอีก

ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ซื้อในการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวโดยเฉพาะ โดยการแยกสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวออกจากกันจากสินค้าทั่วไป ให้มีการบัญญัตินิยามความหมายของสัตว์เลี้ยงที่จะได้รับการคุ้มครองจากการซื้อขายว่าหมายถึงสุนัขและแมวให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อในการพิจารณาถึงสิทธิเรียกร้อง การชดเชยเยียวยาความเสียหายของผู้ซื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพแท้จริงต่อไป

4.2 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวของประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่บัญญัติให้ความคุ้มครองผู้ซื้ออยู่หลายฉบับและใช้เพื่อคุ้มครองการซื้อขายสินค้าทั่วไปรวมถึงการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวด้วย แต่ทว่าการนำกฎหมายที่มีอยู่มาบังคับกับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมว ผู้ซื้อกลับไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างแท้จริง ดังนี้

4.2.1 ปัญหาสถานะทางกฎหมายของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวของประเทศไทย

การซื้อขายสัตว์เลี้ยงถือเป็นการดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่ง เพราะถือเป็นกระบวนการของกิจการทางเศรษฐกิจที่สัมพันธ์เป็นระบบและอย่างต่อเนื่องในด้านการผลิตการซื้อขายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับสินค้าและบริการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะได้กำไรหรือผลตอบแทนจากกิจกรรมนั้น³ ซึ่งผู้ที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินหรือขับเคลื่อนไปได้ก็คือผู้ประกอบการ นอกจากนี้ การที่ผู้ประกอบการทำการซื้อขายสัตว์เลี้ยงอย่างเป็นทางการและกระทำเป็นอาชีพโดยการหวังผลกำไรหรือผลตอบแทนอย่างต่อเนื่องระยะยาว และยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินธุรกิจ ย่อมถือเป็นผู้ประกอบการ⁴ ผู้ประกอบการถือเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญระดับผู้มีวิชาชีพ ซึ่งตาม

³ ภาวัต ธนสารแสนล้าน, “การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี”, (วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา, เล่มที่ 2, ปีที่ 8, น.78, (2558).

⁴ รัชพล จอมไตรคุป และวัชรพงษ์ อินทรวงศ์. “ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้ประกอบการ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560, <https://www.csc.ku.ac.th/fam/files/b8.pdf>

กฎหมายไม่ได้บัญญัตินิยามคำว่า “ผู้มีวิชาชีพ” ไว้ แต่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 10823/2551 ว่า “ผู้มีวิชาชีพ” คือ ผู้มีอาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญหรือผู้ที่มีความรู้ซึ่งอาจได้จากการเล่าเรียนโดยตรงหรือจากการทำงานอันเป็นการฝึกฝนในการประกอบอาชีพเป็นปกติธุระก็ได้⁵ เมื่อผู้ประกอบการเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพก็ย่อมเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมีความรู้ความชำนาญสูงเกินกว่าคนธรรมดาสามัญ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงมีโอกาที่จะใช้วิชาความรู้ของตนเพื่อหาประโยชน์โดยที่ประชาชนทั่วไปไม่รู้เท่าทัน⁶ เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพกับบุคคลทั่วไปจึงมีความแตกต่างกันที่ผู้ประกอบการเป็นผู้มีความรู้ในสิ่งที่ตนเองกระทำ แต่บุคคลทั่วไปอาจจะไม่รู้ในสิ่งที่ตนเองกระทำ ดังนั้น ความรับผิดชอบในทางกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพจึงย่อมต้องมีความรับผิดชอบที่มากกว่าความรับผิดชอบของคนทั่วไป

สำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงแล้ว แม้ผู้ประกอบการถือเป็นผู้ประกอบการ เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง และผู้บริโภคมักจะเลือกซื้อสัตว์เลี้ยงจากผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายสัตว์เลี้ยงมากกว่าที่จะซื้อจากบุคคลธรรมดาทั่วไป เพราะมีความคาดหวังว่าจะได้สัตว์เลี้ยงที่ดีและมีคุณภาพมากกว่า แต่ความเป็นจริงแล้วพบว่า ผู้ซื้อที่ซื้อสัตว์เลี้ยงจากผู้ประกอบธุรกิจกลับพบความเจ็บป่วยบกพร่องของสัตว์เลี้ยงเป็นจำนวนมากว่าการซื้อขายจากบุคคลธรรมดาทั่วไป เนื่องจากผู้ประกอบการมุ่งแต่การขายสุนัขและแมวให้ได้ในจำนวนมากๆ และมีกำไรสูงๆ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพหรือสุขภาพและสวัสดิภาพของสุนัขและแมวที่จะจำหน่ายแก่ผู้ซื้อ และมักจะปกปิดไม่แจ้งให้ทราบถึงประวัติ แหล่งที่มา สภาพที่แท้จริงของสุนัขและแมว ทั้งที่ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในฐานะผู้ประกอบการย่อมต้องมีหน้าที่ในการแจ้งให้ผู้ซื้อทราบและให้ผู้ซื้อตัดสินใจเองว่าจะทำการซื้อขายหรือไม่ เมื่อเกิดความเสียหายแล้วการที่ผู้ซื้อเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบก็เป็นเรื่องที่ยากเพราะข้อมูลของสุนัขและแมวผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นที่ทราบ อีกทั้งความเจ็บป่วยบกพร่องนั้นต้องอาศัยสัตวแพทย์ในการตรวจพิสูจน์ ทำให้ผู้ซื้อถูกเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม และในการซื้อขายสัตว์เลี้ยงกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้มีการรับประกันในความเสียหายที่เกิดจากสุนัขและแมวหลังจากที่ผู้ซื้อได้ซื้อสุนัขและแมวไปแล้ว การเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจจึงเป็นเรื่องยากและผู้ซื้อเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ

⁵ สำนักวิชาการ, “คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ 10823/2551,” สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560, <https://deka.in.th/view-499859.html>

⁶ วรียา ชินวรรณโน, “ความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2560, <http://aekapan.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>

ปัจจุบันประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายสำหรับความรับผิดของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ซึ่งกฎหมายถูกบัญญัติเนื่องผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญระดับผู้มีวิชาชีพ ผู้ซื้อและผู้ประกอบการจึงอยู่ในฐานะที่ไม่เท่าเทียมกันในด้านข้อมูลของสินค้า กล่าวคือผู้ซื้อมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าน้อยกว่าผู้ประกอบการ แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่คุ้มครองรวมถึงความเสียหายที่เกิดจากตัวสินค้าเอง ดังนั้น ความเสียหายที่เกิดกับสุนัขและแมวที่ซื้อขายจึงไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายดังกล่าว

เมื่อประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะแก่กรณีความรับผิดและบทกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการประเภทผู้ประกอบการซื้อขายสัตว์เลี้ยงเป็นการเฉพาะ ก็ต้องอาศัยเทียบเคียงบทกฎหมายทั่วไปอย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดในความชำรุดบกพร่อง มาตรา 472-474 ซึ่งในการเรียกร้องค่าเสียหาย เมื่อความเสียหายเกิดขึ้นภายหลังจากรับมอบสินค้า ผู้ซื้อเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ว่าความเจ็บป่วยบกพร่องนั้นเกิดจากผู้ประกอบธุรกิจและเป็นความบกพร่องที่มีอยู่ก่อนซื้อขายและรับมอบสินค้ามา ทั้งยังต้องพิสูจน์ด้วยว่าความเสียหายถึงขนาดเรียกได้ว่าเป็นความชำรุดบกพร่องด้วย โดยหากผู้ซื้อไม่ตรวจสอบสินค้าให้ถี่และไม่สามารถพิสูจน์ได้ ถือว่าผู้ซื้อขาดความระมัดระวัง หรือความเสียหายเกิดขึ้นภายหลังผู้ขายก็ไม่ต้องรับผิด หลักการดังกล่าวนี้คือ “หลักผู้ซื้อต้องระวัง” (Caveat emptor) ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้สามารถใช้กับยุคสมัยก่อนที่การซื้อขายสินค้าต่างๆที่ขายกันในท้องตลาดล้วนเป็นสินค้าที่ผลิตอย่างง่ายไม่ซับซ้อน แต่ต่อมาเมื่อมีการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าด้วยเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น สินค้าต่างๆถูกผลิตด้วยกรรมวิธีที่ยุ่งยากซับซ้อนเกินกว่าที่บุคคลทั่วไปจะมองเห็นความชำรุดบกพร่องในตัวสินค้าได้โดยง่าย หากยังคงใช้หลักกฎหมายทั่วไปที่ให้ผู้ซื้อต้องใช้ความระมัดระวังแล้ว ผู้ซื้อย่อมตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบผู้ขายหรือผู้ประกอบการ เพราะกรณีความบกพร่องของสัตว์เลี้ยงที่ผู้ซื้อ บางกรณีความบกพร่องนั้นอาจไม่ปรากฏออกสู่ภายนอกร่างกายของสัตว์เลี้ยงที่จะทำให้เห็นเป็นประจักษ์ได้ ต้องอาศัยสัตวแพทย์ทำการตรวจวินิจฉัย กรณีนี้ผู้ซื้อจึงไม่สามารถรู้ได้ว่าสินค้าที่ซื้อไปนั้นเกิดความชำรุดบกพร่องมาตั้งแต่แรกขณะซื้อขายกันแล้วหรือไม่ อีกทั้งการชดเชยเยียวยาความเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยใช้หลักการกำหนดค่าเสียหายตามความเป็นจริงซึ่งได้รับอิทธิพลจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส เป็นหลักที่ตั้งบนพื้นฐานของการเยียวยาความเสียหายเพื่อให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่ฐานะเดิม โดยพิจารณาเฉพาะผลเสียหายของผู้เสียหายเป็นสำคัญ การกำหนดค่าเสียหายในลักษณะนี้จะถูกกำหนดให้ชดเชยค่าเสียหายตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏและเท่าที่พิสูจน์ได้ ซึ่งในบางกรณีเป็นเรื่องยากที่ผู้เสียหายจะพิสูจน์ความผิดได้อย่างแน่นอนชัดเจน เช่น ในคดีที่ความเสียหายเกิดจากความเจ็บป่วยบกพร่องของสัตว์เลี้ยงที่ผู้ซื้อ ความบกพร่องนั้นผู้ซื้อยากที่จะทำการพิสูจน์ได้และยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญอย่างสัตวแพทย์ในการตรวจวินิจฉัย และข้อมูลสำคัญต่างๆของสัตว์เลี้ยงเป็นข้อมูลที่อยู่ในความรู้เห็นของผู้ประกอบธุรกิจแต่ฝ่ายเดียว หรือคดี

ที่ผู้เสียหายเป็นผู้ยากไร้และไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะฟ้องร้องผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจทางการเงินมากกว่าได้ การกำหนดค่าสินไหมทดแทนตามหลักการดังกล่าวบางครั้งจึงไม่สามารถยับยั้งการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจได้ รวมทั้งไม่ทำให้ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายมีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย จึงเกิดแนวคิดของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในเวลาต่อมา

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ซื้อที่มีทั้งในส่วนสารบัญญัติ คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และในส่วนวิธีสบัญญัติ คือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่ใช้คุ้มครองผู้ซื้อโดยเฉพาะแต่ก็เป็น การคุ้มครองกับสินค้าทุกชนิดทั่วไป เมื่อมีกฎหมายที่คุ้มครองผู้ซื้อเป็นการเฉพาะแล้วย่อมเป็นการยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไปความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ เมื่อมีกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติเรื่องเดียวกันกับความรับผิดในความชำรุดบกพร่องหรือความรับผิดทางละเมิดของผู้ประกอบธุรกิจ กฎหมายเฉพาะย่อมยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไป เพราะหากกฎหมายเรื่องเดียวกันมีความซ้ำซ้อนกันและมีได้บัญญัติว่าให้ใช้กฎหมายฉบับใด ให้ถือว่าต้องใช้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นในภายหลัง⁷ ในการพิจารณาความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องบังคับตามกฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อเสียก่อน และถ้าในเรื่องดังกล่าวไม่ครอบคลุมเพียงพอจึงต้องกลับไปพิจารณาตามกฎหมายทั่วไปอย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอาญานั้นเอง ดังนั้น ในการเรียกร้องความเสียหายจากกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงจึงต้องบังคับตามบทบัญญัติเฉพาะที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อ แต่ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มีการกำหนดมาตรการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อเป็นการทั่วไป มิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบเกี่ยวกับคุณภาพและราคาของสินค้าหรือบริการ โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจสำหรับธุรกิจบางประเภทที่กฎหมาย ให้ถูกควบคุมด้านการโฆษณา ด้านฉลาก และด้านสัญญา และหากฝ่าฝืนก็มีการกำหนดโทษทางอาญาเช่นโทษปรับหรือจำคุกไว้ แต่ทว่า การซื้อขายสัตว์เลี้ยงไม่ถือเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมด้วยการโฆษณา ด้านฉลาก และด้านสัญญา หากเกิดกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจทำการหลอกลวงปกปิดข้อมูลหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จของสุนัขและแมวที่จำหน่าย ก็ไม่ได้ความคุ้มครองตามบทบัญญัติดังกล่าว พระราชบัญญัตินี้จึงไม่ครอบคลุมและเพียงพอเพื่อใช้คุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวได้ จึงต้องอาศัยกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดทางสัญญาหรือกฎหมายอาญาที่กำหนดความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจที่จงใจปกปิดหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จซึ่งอาจเป็นความผิดฐานหลอกลวงขายสินค้าตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 271 หรือความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341 ได้ แต่ทั้งนี้ ผู้ซื้อต้องไปฟ้องเป็นคดีอาญาต่างหากด้วย

⁷ วิชาการดอทคอม, “กฎหมาย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2560, <http://www.vcharkarn.com/blog/46558/22046>

ส่วนพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ได้กำหนดระบบวิธีพิจารณาคดีที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อให้ผู้ซื้อถูกเอาเปรียบจากการขาดความรู้ในเรื่องของคุณภาพสินค้าหรือบริการ หรือขาดอำนาจต่อรองในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการดังกล่าว แต่กฎหมายนี้ภาระการพิสูจน์ยังไม่ตกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจในการพิสูจน์ว่าความเสียหายนั้นไม่ได้เกิดจากตนเพื่อไม่ต้องรับผิดชอบอย่างเด็ดขาด และแม้กฎหมายฉบับนี้จะให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ ซึ่งเป็นค่าเสียหายที่เพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากค่าสินไหมทดแทนความเสียหายตามความจริง และมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษจำเลยโดยไม่ได้เป็นการวัดความสูญเสียและเสียหายของโจทก์⁸ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่สัตว์เลี้ยงเป็นสินค้าที่มีผลกระทบทางจิตใจ การให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจกำหนดการเยียวยาและค่าเสียหายอาจไม่เพียงพอที่จะเยียวยาผู้ซื้อได้ เพราะนอกจากการเยียวยาทางด้านตัวเงินแล้ว ผู้ซื้อควรที่จะได้รับการเยียวยาทางความรู้สึกด้วย จึงควรให้ผู้ซื้อเป็นผู้ทรงสิทธิในการเรียกร้องความเสียหายตามกฎหมายได้เอง นอกจากนี้ การซื้อขายสัตว์เลี้ยงผู้ประกอบการมุ่งหวังแต่ผลกำไรจนไม่ใส่ใจด้านสวัสดิภาพของสัตว์เลี้ยงก่อนจำหน่าย จึงทำให้ผู้ซื้อได้รับความเดือดร้อนจากการที่สัตว์เลี้ยงไม่มีคุณภาพมีความเจ็บป่วยบกพร่อง ปัญหานี้เกิดจากการที่ผู้ประกอบการขาดจริยธรรมในฐานะผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้มีวิชาชีพ และกฎหมายไม่มีมาตรการควบคุมพฤติกรรมเหล่านี้เพียงพอ ขาดมาตรการในการป้องกันปัญหาที่บังคับให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลสัตว์เลี้ยงและจัดให้มีการรับรองรับประกันสุขภาพของสัตว์เลี้ยงก่อนจำหน่าย เมื่อกฎหมายนี้ไม่มีบทบัญญัติดังกล่าวเรื่องการรับประกันจึงต้องกลับไปพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยหากผู้ประกอบการให้การรับรองรับประกันไว้ อันถือเป็นข้อตกลงอย่างหนึ่งในสัญญาแล้ว หากสัตว์เลี้ยงไม่เป็นไปตามคำรับรองนั้นย่อมถือเป็นการผิดสัญญาเท่านั้น ดังนั้น หากผู้ประกอบการไม่มีข้อตกลงเช่นว่านี้ ผู้ซื้อก็ต้องรับภาระในการพิสูจน์ถึงความเสียหายนั่นเอง

ในขณะที่กฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงไว้โดยเฉพาะของรัฐแคลิฟอร์เนียพบว่ามี การนำหลักความรับผิดเคร่งครัด (Strict liability) ซึ่งกำหนดความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจาก

⁸ สุนทร เป็ลียนสี, “แนวคิดใหม่ทางละเมิดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2560, <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act224.pdf>

สินค้าให้แก่ผู้ประกอบการโดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ประกอบการจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ เพียงแต่สินค้านั้นได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายผู้ประกอบการก็ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว หากผู้ประกอบการจะปฏิเสธความรับผิดชอบมีภาระการพิสูจน์ว่าความเสียหายไม่ได้เกิดจากตนเอง และมีมาตรการบังคับให้ผู้ประกอบการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลสุนัขและแมวที่จำหน่ายพร้อมต้องให้การรับรองรับประกันสุขภาพของสุนัขและแมว และบังคับให้การซื้อขายต้องทำเป็นหนังสือด้วยพร้อมกำหนดบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนไว้อย่างชัดเจน และมีการกำหนดวิธีการเยียวยาโดยให้ผู้ซื้อสามารถเลือกให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อตนเองเช่นไรตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด เพราะเมื่อสัตว์เลี้ยงมีคุณค่าต่อจิตใจจึงให้ผู้ซื้อเลือกวิธีการเองว่าหนทางที่กฎหมายกำหนดไว้ทางใดที่สามารถเยียวยาความเสียหายและความรู้สึกของตนได้ดีที่สุด และมีการบัญญัติความรับผิดชอบผู้ประกอบการฝ่าฝืนด้วย นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ซื้อว่า หากผู้ซื้อใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายได้แล้ว ผู้ประกอบการยังอาจถูกดำเนินคดีโดยอัยการเขตในนามของบุคคลของรัฐแคลิฟอร์เนียในเขตมุลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลหรือโดยทนายความในเมืองที่มุลคดีเกิด และไม่เป็นการจำกัดสิทธิในการเรียกร้องทางอาญา⁹ และตามกฎหมายของรัฐนิวเจอร์ซีย์มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับรัฐแคลิฟอร์เนียในเรื่องการผลัการภาระการพิสูจน์ไปที่ผู้ประกอบการและกำหนดมาตรการบังคับการเปิดเผยข้อมูลสุนัขและแมวพร้อมต้องให้มีการรับรองรับประกันคุณภาพของสุนัขและแมว มีการกำหนดวิธีการเรียกร้องเยียวยาความเสียหายพร้อมทั้งบทกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเป็นการเฉพาะ อีกทั้งมีการบัญญัติว่าการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงที่เป็นบทเฉพาะแล้วไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนสิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อในอันจะใช้สิทธิตามกฎหมายอื่น¹⁰ จึงทำให้ผู้ซื้อยังสามารถเรียกร้องสิทธิของตนตามกฎหมายอื่นๆได้เอง ซึ่งถือการบัญญัติที่ครอบคลุมเพื่อที่กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวอย่างผู้มีวิชาชีพ และครอบคลุมเพื่อใช้คุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาการกฎหมายดังกล่าวของประเทศไทยในเรื่องความรับผิดชอบผู้ประกอบการซื้อขายสัตว์เลี้ยงจึงยังไม่มีมาตรการเกี่ยวกับความรับผิดชอบผู้ประกอบการที่เป็นผู้ประกอบการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวไว้อย่างชัดเจนอย่างเช่นต่างประเทศ หรือตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ที่เป็น

⁹ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122150, California Code.

¹⁰ N.J.S.A .56:8-93 (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

บทบัญญัติความรับผิดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะที่มีการผลัการะการพิสูจน์ไปยังผู้ประกอบการ มีการกำหนดให้สิทธิผู้ซื้อในการใช้สิทธิเรียกร้องความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้วก็ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่นที่ถูกบัญญัติไว้ใน มาตรา 14 แต่ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ไม่รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวสินค้า ดังนั้น ความเจ็บป่วยบกพร่องหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสุนัขและแมวจึงไม่ได้รับการคุ้มครองตาม พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายสัตว์เลี้ยงคือบุคคลที่มีความ เชี่ยวชาญมากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป จึงต้องมีความรับผิดที่มากกว่า และแม้จะมีพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภคเป็นการเฉพาะซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่ใช้คุ้มครองผู้ซื้อเป็นการทั่วไปอยู่แล้ว แต่ก็ไม่ ครอบคลุมเพื่อใช้คุ้มครองผู้ซื้อได้อย่างเพียงพอยังคงจำเป็นต้องอาศัยบทบัญญัติในกฎหมายแพ่งและ กฎหมายอาญาทำให้เห็นว่ากฎหมายยังขาดความสมบูรณ์อยู่ ดังนั้น เพื่อให้ผู้ซื้อได้รับความคุ้มครอง และให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบอย่างผู้มีวิชาชีพ จึงควรมีบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดของ ผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะ โดยการนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้กับ ผู้ประกอบธุรกิจให้ผิดอย่างผู้ประกอบการเช่นเดียวกับรัฐแคลิฟอร์เนียหรือรัฐนิวเจอร์ซีย์ที่ผลัการะ พิสูจน์ไปที่ผู้ประกอบธุรกิจเพื่อปฏิเสธความรับผิดในความเสียหายนั่นเอง มีการกำหนดมาตรการ บังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องทำการเปิดเผยข้อมูลของสุนัขแมวที่ซื้อขายอย่างชัดเจนและต้องจัดให้มี การรับรองรับประกันสุขภาพของสุนัขและแมว กำหนดมาตรการวิธีการเยียวยาสิทธิเรียกร้องความเสียหายพร้อมทั้งบทกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงเป็นการ เฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปิดโอกาสที่ผู้ประกอบธุรกิจจะอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญหรือข้อมูลที่ ปรากฏแต่เฉพาะของฝ่ายตนเองเท่านั้นมาเอาเปรียบผู้ซื้อ และเพื่อลดความเสียหายเปรียบของผู้ซื้อให้ ได้รับความเป็นธรรมและได้รับการคุ้มครองอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อไป

4.2.2 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยง ประเภทสุนัขและแมวตามทฤษฎีความรับผิดทางสัญญา

การคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขหรือแมวมีกฎหมายบัญญัติให้ความ คุ้มครองแก่ผู้ซื้อไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดของผู้ขายเพื่อความชำรุด บกพร่อง มาตรา 472 – 474 ซึ่งเป็นการบัญญัติขึ้นตามแนวทางของทฤษฎีของความรับผิดทางสัญญา ที่วางอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของคู่สัญญา คือ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะ ถือว่าคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีอำนาจต่อรองที่เท่าเทียมกัน ไม่มีใครได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน จึงทำให้ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีเสรีภาพในการทำสัญญาหรือข้อตกลงอย่างไรก็ได้เท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบ เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แม้มตรา 472 จะบัญญัติว่าหากทรัพย์สินที่ซื้อขายมีความ ชำรุดบกพร่องผู้ขายต้องรับผิดก็ตาม แต่ก็ยังมีบทบัญญัติของมาตรา 473 ที่บัญญัติยกเว้นความรับผิด

ของผู้ขายว่าผู้ขายไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบหากความบกพร่องนั้นผู้ซื้อได้รู้หรือควรรู้ได้ถึงความบกพร่องนั้นในเวลาทำการซื้อขายหรือเวลาส่งมอบทรัพย์สิน หรือความบกพร่องนั้นผู้ซื้อได้เห็นเป็นประจักษ์แต่ก็รับไว้ และผู้ขายก็ไม่ต้องรับผิดชอบหากความชำรุดบกพร่องนั้นเกิดขึ้นภายหลังจากรับมอบสินค้าไป ซึ่งบทบัญญัตินี้กลายเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อต้องระวังตรวจตราความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้นเอง

เมื่อหากเกิดกรณีว่าสุนัขและแมวที่ทำการซื้อขายเกิดเจ็บป่วยบกพร่องภายหลังที่ผู้ซื้อรับมอบไปแล้วในการที่ผู้ซื้อจะเรียกร้องให้ผู้ขายต้องรับผิดชอบได้นั้นผู้ซื้อต้องทำการพิสูจน์ให้ได้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนหรือขณะทำสัญญาหรือรับมอบทรัพย์สินมาจากผู้ขาย ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ ปัจจุบันการเพาะพันธุ์สุนัขและแมวเพื่อจำหน่ายมีการนำเทคโนโลยีซับซ้อนมาช่วยในการเพาะพันธุ์ซึ่งเป็นข้อมูลที่บุคคลทั่วไปเข้าถึงได้ยาก และก่อนที่ผู้ซื้อจะรับมอบสุนัขหรือแมวมานั้นสุนัขและแมวย่อมอยู่ในความดูแลของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งผู้ซื้อไม่อาจทราบได้เลยว่าผู้ประกอบธุรกิจทำการเลี้ยงดูให้ความเอาใจใส่แก่สุนัขและแมวก่อนนำออกจำหน่ายมากน้อยเพียงใด ข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมอยู่ในความรู้เห็นเฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น นอกจากนี้การให้ผู้ซื้อเป็นผู้มีหน้าที่ต้องพิสูจน์ถึงความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวนั้น ในการพิสูจน์ทำได้ยากผู้ซื้อไม่อาจกระทำตัวเองอย่างสินค้าๆทั่วไป ซึ่งแม้บางกรณีความเจ็บป่วยบกพร่องอาจเห็นได้เป็นประจักษ์แต่ก็ยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญอย่างสัตวแพทย์ในการพิสูจน์ถึงความเจ็บป่วยบกพร่องนั้นว่าเกิดจากสาเหตุใดและเกิดขึ้นเมื่อใดและในการตรวจพิสูจน์ย่อมมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นเป็นภาระแก่ผู้ซื้ออีกซึ่งไม่แน่นอนว่า ผู้ซื้อจะได้รับการชดใช้หรือไม่เพียงใด อีกทั้ง แม้ว่าผู้ซื้อจะทำการพิสูจน์ได้แล้วว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนทำการซื้อขายหรือรับมอบทรัพย์สินมาได้แล้วก็ตาม ผู้ซื้อยังคงมีหน้าที่ต้องพิสูจน์อีกว่าความเจ็บป่วยบกพร่องนั้นถึงขนาดเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมที่จะใช้งานหรือประโยชน์อันจะมุ่งหมายโดยสัญญาด้วย ซึ่งหากนำมาพิจารณากับกรณีว่าถ้าสุนัขหรือแมวเจ็บป่วยบกพร่องเพียงเล็กน้อยสามารถทำการรักษาได้ ก็อาจไม่เข้ากรณีว่าเป็นทรัพย์สินที่มีชำรุดบกพร่องอันเป็นเหตุให้สามารถเรียกร้องให้ผู้ประกอบต้องรับผิดชอบได้

นอกจากนี้ เรื่องความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว บทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติแต่เพียงว่าผู้ขายต้องรับผิดชอบถ้าสินค้าที่ทำการซื้อขายเกิดชำรุดบกพร่อง แต่ต้องรับผิดชอบเช่นไรนั้นกฎหมายในเรื่องความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องไม่ได้บัญญัติไว้ การพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องพิจารณาไปตามความรับผิดชอบทางหนี้มาปรับใช้ ซึ่งความรับผิดชอบทางหนี้ นั้น ผู้ซื้อที่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายเท่านั้นแต่ไม่ได้บัญญัติวิธีการเยียวยาสำหรับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวไว้เป็นการเฉพาะที่ชัดเจนซึ่งยังคงเป็นการเยียวยาวิธีการทั่วไป ดังนั้นจึงทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าหลักกฎหมายความรับผิดชอบทางสัญญานี้ ไม่สามารถบังคับใช้เพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงได้อย่างแท้จริง

4.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ และวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ ของประเทศไทย

แม้ประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อเกี่ยวกับการซื้อขายหรือการรับบริการอย่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ ขึ้นมา โดยมีเหตุผลเพื่อให้ความเป็นธรรมและมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อมากขึ้นอันได้แก่ สิทธิของผู้ซื้อในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นความจริง สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา รวมถึงการใช้สิทธิในการเรียกร้องความเสียหายและการใช้สิทธิทางศาล เป็นต้น การรองรับสิทธิต่างๆ เหล่านี้ทางภาครัฐได้จัดให้มีองค์กรของรัฐเพื่อตรวจตรา ดูแล และประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในการควบคุมทางด้านสัญญา ฉลาก และการโฆษณา แต่หากพิจารณาแล้วแม้จะตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันมิให้ผู้ซื้อถูกเอาเปรียบในการทำสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจก็ตาม หรือมีวิธีการการใช้สิทธิเรียกร้องและการบัญญัติวิธีการเยียวยาผู้ซื้อเมื่อเกิดความเสียหายที่ชัดเจนมากขึ้นแล้วก็ตาม แต่เมื่อนำมาใช้กับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวกลับพบว่ายังคงประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้

4.2.3.1 ปัญหาการคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541

แม้ตามพระราชบัญญัตินี้มีการบัญญัติการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อทางด้านฉลากแต่ก็ไม่อาจนำมาบังคับใช้กับสินค้าประเภทสัตว์เลี้ยงได้ เนื่องจากในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้มีการบัญญัติคำว่า “ฉลาก” หมายถึง รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้า หรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุสินค้า และหมายความถึงเอกสารหรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้า หรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น¹¹ และในมาตรา 30 ได้กำหนดว่าถ้าเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจเนื่องจากการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือเป็นสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ซื้อในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น แต่สินค้าดังกล่าวไม่เป็นสินค้าที่ควบคุมด้วยฉลากให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้เป็นสินค้าที่ควบคุมด้วยฉลากได้¹² โดยหากพิจารณาจากความหมายและการคุ้มครองแล้ว ฉลากคือสิ่งที่ต้องทำ

¹¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 3.

¹² พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 30.

การติดและแสดงไว้ที่สินค้าอันมีลักษณะเป็นภาชนะหรือหีบห่อบรรจุตัวสินค้าที่เป็นสินค้าแนวผลิตภัณฑ์ ซึ่งสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวมิได้มีการบรรจุลงในภาชนะหรือหีบห่อก่อนนำออกจำหน่าย สัตว์เลี้ยงจึงไม่อาจทำการติดฉลากที่ตัวสุนัขและแมวได้ ประกอบกับสินค้าที่อยู่ในความควบคุมด้านฉลากจะต้องเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจเนื่องจากการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือเป็นสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น แต่โดยสภาพความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขหรือแมว แม้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะกระทบต่อผู้ซื้อก็ตาม แต่มันไม่อาจจะมีผลกระทบที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจเนื่องจากการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือโดยสภาพของสินค้านั้นได้ สุนัขและแมวจึงไม่อาจมีฉลากได้ ดังนั้น สัตว์เลี้ยงจึงไม่อาจเป็นสินค้าที่จะถูกควบคุมด้วยฉลาก การซื้อขายสุนัขและแมวย่อมไม่รับประโยชน์จากบทบัญญัตินี้

ส่วนการคุ้มครองผู้ซื้อด้านการโฆษณา มาตรา 24 ให้อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาให้มีหน้าที่ในการป้องกันหรือระงับยับยั้งความเสียหายหรืออันตรายอันเกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคเนื่องจากการโฆษณาสินค้าบางประเภทเป็นการล่วงหน้า โดยให้อำนาจในการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการโฆษณา หรือห้ามการโฆษณา หรือจำกัดการใช้สื่อโฆษณาได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นกรณีสินค้านั้นเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคและคณะกรรมการว่าด้วยฉลากได้กำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมด้วยฉลากตามมาตรา 30 ด้วย¹³ สรุปได้ว่า การจะเป็นสินค้าที่ต้องถูกควบคุมด้านโฆษณาต้องปรากฏเบื้องต้นว่าสินค้านั้นเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคที่ต้องถูกควบคุมด้วยฉลากเสียก่อน ซึ่งเมื่อสุนัขและแมวไม่อาจมีหรือถูกควบคุมด้วยฉลากได้แล้ว จึงไม่อาจถูกกำหนดเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมด้วยการโฆษณาด้วยเช่นกัน ดังนั้น บทบัญญัตินี้ก็ไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวได้

นอกจากนี้ แม้ประเทศไทยจะมีการบัญญัติให้การซื้อขายบางประเภทต้องถูกควบคุมด้วยสัญญา โดยบทบัญญัตินี้เป็นการควบคุมการทำสัญญาระหว่างผู้ซื้อและผู้ประกอบธุรกิจว่าไม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจเอาเปรียบผู้ซื้อในการทำสัญญาระหว่างกันมากเกินไป โดยการบัญญัติให้มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการควบคุมด้วยสัญญาตามมาตรา 35 ทวิ¹⁴ ซึ่งกำหนดให้การประกอบธุรกิจการขายสินค้าหรือให้บริการใด ถ้าสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจควบคุมสัญญา แต่ปัจจุบันการซื้อ

¹³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 24.

¹⁴ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541, มาตรา 35ทวิ.

ขายสุนัขและแมวไม่ถือเป็นการซื้อขายที่ต้องถูกควบคุมด้วยสัญญา และในทางปฏิบัติแล้วการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจส่วนใหญ่จะไม่ทำการซื้อขายโดยทำเป็นหนังสือสัญญาซื้อขายระหว่างกัน และแม้กฎหมายจะเปิดโอกาสให้อำนาจแก่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้สัญญาใดๆเป็นสัญญาที่ต้องควบคุมด้วยสัญญาก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงดุลพินิจไม่ได้บังคับว่าต้องเป็นกรณีใดบ้าง

4.2.3.2 ปัญหาการคุ้มครองผู้ซื้อตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

พ.ศ. 2551

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็นเพียงกฎหมายวิธีสบัญญัติ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาล และการดำเนินคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายสารบัญญัติเสียก่อน เช่น การประพาดไฟฟ้าฟันหรือผิดสัญญาซื้อขายสินค้า นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาเสียก่อนว่าเป็นคดีผู้บริโภคอันที่จะก่อให้เกิดสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ด้วย ซึ่งถือเป็นการยุ่งยากในการตีความนำไปสู่อำนาจในการฟ้องคดี ในเบื้องต้นการใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลจึงจำต้องพิจารณาเสียก่อนว่าผู้ขายถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามนิยามของพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และผู้ซื้อถือเป็นผู้บริโภคตามนิยามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาต่อไปว่ากิจการนั้นถือเป็นผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

จากการศึกษา กฎหมายบัญญัติในมาตรา 3 (1) “คดีผู้บริโภค” หมายถึงคดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ¹⁵ โดยคำว่า “สินค้า” ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้บัญญัตินิยามไว้แต่ให้ถือตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัตินิยามคำว่า “สินค้า” ในมาตรา 3 หมายถึง สิ่งของที่ผลิตหรือมีไว้เพื่อขาย¹⁶ ซึ่งสุนัขและแมวที่ซื้อขายย่อมถือเป็นสินค้าตามความหมายนี้ด้วย แต่สุนัขและแมวแม้ว่าจะถือเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่สามารถทำการซื้อขายกันได้ อย่างสินค้าทั่วไปก็ตาม แต่ทว่าสินค้าชนิดนี้มีความพิเศษมากกว่าสินค้าทั่วไป ตรงที่เป็นสินค้าที่มีชีวิต มีความรู้สึกสามารถตอบสนองกับผู้ซื้อ และสามารถอยู่ภายใต้การเลี้ยงดูการควบคุมของผู้ซื้อ ฉะนั้น สัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวจึงมีอิทธิพลทางด้านจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกความรักความผูกพันจึงมีความพิเศษแตกต่างจากสินค้าทั่วไป การนำบทบัญญัติการเยียวยาความเสียหายของสินค้าทั่วไปมาใช้

¹⁵ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551, มาตรา 3.

¹⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 24.

กับสุนัขและแมวย่อมไม่อาจเป็นการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่แท้จริงได้ เพราะการซื้อขายสินค้าทั่วไปวัตถุประสงค์คือต้องการใช้งานตามสัญญา เมื่อสินค้าเสียหายผู้ประกอบการธุรกิจทำการเปลี่ยนสินค้าหรือทำการแก้ไขให้สินค้ากลับมาใช้งานได้ดังเดิมก็ย่อมถือว่าความเสียหายระงับสิ้นไป แต่กรณีการซื้อขายสุนัขและแมวเมื่อพบความเจ็บป่วยบกพร่องการเปลี่ยนสุนัขหรือแมวให้ใหม่แทนตัวเดิมอาจไม่สามารถชดเชยทางด้านความรู้สึกได้ จึงทำให้เห็นได้ว่าควรมีการบัญญัติการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวออกจากการคุ้มครองอย่างเช่นสินค้าทั่วไป ซึ่งในกรณีนี้จากการศึกษากฎหมายการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะ (Puppy Lemon Law) ในรัฐแคลิฟอร์เนียมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นเพื่อคุ้มครองกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงขึ้นโดยเฉพาะแยกต่างหากจากสินค้าทั่วไปอื่นๆ ในชื่อว่า “Lockyer-Polanco-Farr Pet Protection Act”¹⁷ ได้บัญญัติชัดเจนว่าคุ้มครองเฉพาะการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว¹⁸ และรัฐนิวเจอร์ซีย์บัญญัติกฎหมายคุ้มครองเฉพาะกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะเช่นกันในชื่อ “Pet Purchase Protection Act.”¹⁹ และได้บัญญัตินิยามของคำว่า “สัตว์เลี้ยง” ไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมว่าหมายถึง สุนัขและแมว แยกต่างหากจากสินค้าทั่วไป²⁰ ซึ่งทำให้มีความชัดเจนโดยไม่จำต้องวิเคราะห์และตีความขอบเขตด้านการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อตามกฎหมายอีก

การพิจารณาว่าเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่นั้น นอกจากจะต้องพิจารณาถึงตัววัตถุแห่งหนี้ตามสัญญาคือสินค้าแล้ว ยังต้องพิจารณาทางด้านคู่สัญญาอีกด้วยผู้ซื้อและผู้ขายถือเป็นผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ซึ่งตามมาตรา 3 “ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย²¹ ซึ่งผู้ซื้ออยู่ในความหมายของคำว่าผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคบัญญัติในมาตรา 3 ว่า “ผู้บริโภค”

¹⁷ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122125, California Code.

¹⁸ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122125, California Code.

¹⁹ N.J.S.A .56:8-92 (credits) L.1999.c. 336. § 1. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

²⁰ N.J.S.A .56:8-93 (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

²¹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551, มาตรา 3.

หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม²² ส่วนผู้ประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้มาตรา 3 บัญญัติว่าหมายถึงผู้บริโภคมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคเช่นกัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมาตรา 3 ว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือ ผู้ให้บริการ และหมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณาด้วย²³ กรณีดังกล่าวย่อมเกิดความยุ่งยาก ต้องมีการตีความก่อนจึงจะเข้าสู่กระบวนการฟ้องคดีต่อศาล

ในขณะการคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวของ รัฐแคลิฟอร์เนียมีการบัญญัตินิยามคำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ (Pet dealer) หมายถึง บุคคลผู้ประกอบกิจการจำหน่ายปลีกสุนัขหรือแมว หรือทั้งสองอย่าง...”²⁴ และ “ผู้ซื้อ” (Purchaser) หมายถึง ผู้ที่ซื้อสุนัขหรือแมวจากผู้จำหน่ายสัตว์เลี้ยง โดยมีได้มีวัตถุประสงค์ในการขายสัตว์เลี้ยงต่ออีกทอดหนึ่ง” ส่วนรัฐนิวยอร์กซีในการให้ความคุ้มครองจะระบุชัดเจนว่าต้องเป็นการซื้อจากร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง ร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยงจึงถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจ²⁵ และผู้ซื้อจะได้รับความคุ้มครองนั้นจะต้องเป็นการซื้อขายสุนัขและแมวจากร้านจำหน่ายเท่านั้น ซึ่งกฎหมายได้นิยามคำว่า “ร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง” (Pet shop) หมายถึง สถานที่ใด ๆ ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของที่อยู่ซึ่งใช้เป็นที่พักสัตว์เลี้ยงนั้น แต่หมายถึงสถานที่เก็บหรือแสดงให้เห็นซึ่งสัตว์นั้นสำหรับวัตถุประสงค์ในการขายให้กับประชาชนสำหรับการการเช่าชมส่วนบุคคลและเพื่อนำไปเพื่อมิตรภาพมากกว่าเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจหรือการวิจัย²⁶ และได้บัญญัติผู้ซื้อให้อยู่ในนิยามความหมายของคำว่า “ผู้บริโภค” ไว้

²² พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541, มาตรา 35ทวิ.

²³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522, มาตรา 3.

²⁴ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122125(b), California Code.

²⁵ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122125, California Code.

²⁶ N.J.S.A. 4:19-15.1 (Credits) L.1941, c. 151, p. 495, § 1. Amended by L.1978, c. 82, § 1, eff. July 19, 1978; L.1983, c. 525, § 1, eff. Jan. 17, 1984; L.1997, c. 247, § 1, eff. Dec. 8, 1997; L.2011, c. 142, § 1, eff. June 11, 2012.

ชัดเจนว่าหมายความว่า บุคคลผู้ซึ่งทำการซื้อแมวหรือสุนัขซึ่งไม่ใช่เพื่อการค้าอีกต่อหนึ่ง²⁷ ดังนั้นเมื่อมีบทบัญญัตินิยามความหมายเช่นนี้ย่อมชัดเจนถึงความคุ้มครองว่าหากเป็นกรณีเช่นนี้บุคคลดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองหรืออยู่ในความรับผิดชอบตามกฎหมายฉบับนี้ และเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นจากบุคคลทั้งสองฝ่ายดังกล่าวก็ย่อมเกิดสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายได้ทันทีโดยไม่ต้องมาพิจารณาตีความถึงสิทธิอำนาจการใช้สิทธิเรียกร้องที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอีก

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า แม้ว่ากฎหมายจะได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อเอื้อประโยชน์กับผู้ซื้อมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติยังพบอุปสรรคและปัญหามากมายเมื่อนำมาใช้ อาทิเช่น การที่ผู้ซื้อจะใช้สิทธิเรียกร้องต่อศาลต้องปรากฏข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสียก่อนว่าผู้ประกอบการธุรกิจนั้นกระทำผิดสัญญาซื้อขาย หากนำมาใช้กับกรณีการซื้อสุนัขและแมวแล้ว การเรียกร้องต้องปรากฏความเจ็บป่วยบกพร่องในสุนัขและแมวและผู้บริโภคมีการเรียกร้องให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับผิดชอบ แต่ได้รับการปฏิเสธจึงจำต้องใช้สิทธิเรียกร้องทางศาล และการใช้สิทธิทางศาล ผู้ซื้อกลับเป็นผู้มีหน้าที่ต้องรวบรวมข้อเท็จจริงพยานหลักฐานแสดงว่าตนถูกโต้แย้งสิทธิเพื่อประกอบการฟ้องคดี และการใช้สิทธิทางศาลยังต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดีกว่าจะได้รับการเยียวยาความเสียหาย อีกทั้งมีผู้ซื้ออีกจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิดังกล่าวของตน จึงหลีกเลี่ยงการดำเนินคดีและยอมรับความเสียหายนั้นไว้เสียเอง เมื่อการฟ้องร้องคดีเป็นหน้าที่ผู้ซื้อที่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้สิทธิฟ้องคดีและ ในการชั้นพิจารณาแม้กฎหมายจะกำหนดว่า ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นอยู่ในความรู้เห็นเฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจแต่เพียงฝ่ายเดียวให้ศาลเป็นผู้กำหนดภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้ประกอบธุรกิจได้ก็ตาม แต่นั่นก็เป็นเพียงดุลพินิจของศาลไม่ใช่บทบังคับเด็ดขาด ทั้งที่การที่ผู้ซื้อได้ซื้อสุนัขและแมวจากบุคคลซึ่งถือว่าเป็นผู้ประกอบการเพื่อผลกำไรในเชิงพาณิชย์มีหลักแหล่งที่แน่นอน ผู้ซื้อย่อมมีความคาดหวังว่าจะได้สุนัขและแมวที่ดีมีคุณภาพและน่าเชื่อถือถือว่าการซื้อจากบุคคลธรรมดาทั่วไปที่ทำการซื้อขายกันเอง และในเรื่องการพิสูจน์ถึงความเจ็บป่วยบกพร่องที่เกิดขึ้นกับสุนัขและแมว ผู้ซื้อต้องพิสูจน์ให้ได้ความชัดเจนว่าเป็นความเจ็บป่วยความบกพร่องที่มีอยู่ก่อนและเกิดจากความผิดของผู้ประกอบธุรกิจเอง ซึ่งภาระการพิสูจน์นี้ย่อมเป็นภาระอย่างยิ่งกับผู้ซื้อ เพราะข้อเท็จจริงสาเหตุของความเจ็บป่วยบกพร่องที่เกิดขึ้นนั้นอาจเกิดจากการเลี้ยงดูที่ไม่ดีในขณะที่สุนัขและแมวยังคงอยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งข้อมูลนี้ผู้ซื้อไม่อาจพิสูจน์ได้เพราะเป็นข้อมูลเฉพาะแต่ฝ่ายผู้ประกอบการเท่านั้น อีกทั้งในการพิสูจน์ถึงความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขหรือแมวไม่อาจทำได้โดยผู้ซื้อ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่างสัตวแพทย์ทำการตรวจวินิจฉัย และ

²⁷ N.J.S.A .56:8-93 (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

ในการตรวจพิสูจน์ย่อมเกิดค่าใช้จ่ายและเกิดภาระเพิ่มขึ้นให้กับผู้ซื้อในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อฟ้องคดี และไม่มีกฎหมายบัญญัติรองรับค่าใช้จ่ายนี้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบด้วยหากความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวเกิดจากผู้ประกอบการธุรกิจ ดังนั้น จึงทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อตามหลักกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันผู้บริโภคเป็นฝ่ายเสียเปรียบนั่นเอง

ในขณะที่กฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะ (Puppy Lemon Law) ของรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์มีการผลกระทบการพิสูจน์ไปที่ผู้ประกอบการธุรกิจ โดยมีการบัญญัติข้อสันนิษฐานทางกฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ซื้อไว้ก่อนเลยว่า หากผู้ซื้อรับมอบสุนัขหรือแมวไปแล้วเกิดความเจ็บป่วยบกพร่องหรือตายภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบ และเกิดสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบทันทีโดยไม่จำเป็นต้องฟ้องศาล และถ้าผู้ประกอบการธุรกิจไม่ปฏิบัติตามผู้ซื้อก็ยังมามีสิทธิฟ้องร้องต่อศาลได้ โดยในกรณีถ้าผู้ประกอบการธุรกิจจะปฏิเสธความรับผิดชอบว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวไม่ได้เกิดขึ้นในระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของตนก่อนนำออกจำหน่ายแล้ว ก็ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการธุรกิจต้องทำการพิสูจน์ให้ได้ความว่าชัดเจนเอง ซึ่งการมีข้อสันนิษฐานทางกฎหมายที่บัญญัติเป็นบรรทัดฐานที่ชัดเจนไว้เฉพาะสำหรับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวเช่นนี้ย่อมมีความเอื้อประโยชน์และคุ้มครองผู้ซื้ออย่างแท้จริง

ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการบัญญัตินิยามความหมายของคำว่า “ผู้ซื้อ” และ “ผู้ประกอบการธุรกิจ” ให้ชัดเจนเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่เป็นการพิจารณาถึงสิทธิขั้นต้นของผู้ซื้อที่จะได้รับความคุ้มครองที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และควรมีการบัญญัติกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงสุนัขและแมว โดยเฉพาะ โดยมีการกำหนดมาตรการคุ้มครองเยียวยาความเสียหายให้มีความชัดเจนทั้งขอบเขตของการคุ้มครอง ข้อสันนิษฐานความรับผิดของผู้ประกอบการธุรกิจ และแนวทางการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการธุรกิจสำหรับการซื้อขายสุนัขและแมว เพื่อให้มีกฎหมายที่สามารถคุ้มครองผู้ซื้อสุนัขและแมวได้อย่างแท้จริงมีประสิทธิภาพต่อไป

4.3 ปัญหามาตรฐานทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องและวิธีการเยียวยาความเสียหายของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว

ในการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวถูกบัญญัติทั้งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

แต่มาตรการเยียวยาความเสียหายตามกฎหมายต่างๆยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้เพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง ดังนี้

4.3.1 ปัญหาการใช้สิทธิเรียกร้องความเสียหายของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง

จากการศึกษากฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวไม่ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่อง หรือความรับผิดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคที่บัญญัติให้ผู้ซื้อมีภาระการพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าความเจ็บป่วยบกพร่องหรือตายของสุนัขหรือแมวที่ทำการซื้อขายเกิดขึ้นจากความผิดของผู้ประกอบธุรกิจ โดยทำให้ศาลเห็นอย่างชัดเจนว่าความบกพร่องนั้นเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนหรือขณะทำสัญญาซื้อขาย หรือรับมอบสุนัขหรือแมวมา และยังต้องพิสูจน์ให้ได้ความดีกว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขหรือแมวนั้นเจ็บป่วยบกพร่องถึงขนาดเรียกได้ว่าเป็นกรณีชำรุดบกพร่อง ซึ่งตามกฎหมายไทยไม่ได้มีการบัญญัตินิยามคำว่า “ชำรุดบกพร่อง” และไม่มีการบัญญัติว่ากรณีเช่นไรจะถือว่าสินค้ามีความชำรุดบกพร่องไว้อย่างชัดเจน มีแต่เพียงว่า ถ้าสินค้านั้นเป็นเหตุให้เสื่อมราคา หรือเสื่อมความเหมาะสมที่จะใช้งาน หรือประโยชน์อันจะมุ่งหมายตามสัญญาแล้ว ถือว่าเป็นความบกพร่องที่ผู้ซื้อจะเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบได้ เมื่อไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนการบังคับใช้จึงยังต้องตีความโดยอาศัยการพิสูจน์ และเป็นดุลพินิจของศาลว่า กรณีนี้ถือเป็นความชำรุดบกพร่องหรือไม่ด้วย ซึ่งหากนำหลักเกณฑ์นี้มาใช้กับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวแล้ว ถ้าสุนัขหรือแมวเกิดเจ็บป่วยบกพร่องแต่อาจทำการรักษาให้หายได้ ก็อาจไม่ถึงว่าสินค้านั้นถึงขนาดเรียกว่าเป็นความชำรุดบกพร่อง เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่ผู้ซื้อต้องเสียไปคือค่ารักษาค่าสัตวแพทย์ ดังนั้น กรณีไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดถ้าสินค้าไม่ถึงขนาดชำรุดบกพร่องเช่นนี้ ภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจึงตกแก่ผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงที่ต้องรับความเสียหายนี้เสียเอง

สำหรับเรื่องการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวแล้วพบความเจ็บป่วยบกพร่อง จากการศึกษากฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์มีการบัญญัติให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงเป็นกฎหมายเฉพาะ (Puppy Lemon Law) แม้จะไม่ได้นิยามคำว่าชำรุดบกพร่องไว้ แต่มีการบัญญัติไว้ชัดเจนว่ากรณีเช่นไรถือเป็นความบกพร่อง โดยในรัฐแคลิฟอร์เนียมีการบัญญัตินิยามของอาการต่างๆที่ถือว่าเป็นความบกพร่องไว้ว่า “โรคความเจ็บป่วยความบกพร่องอันมีมาแต่กำเนิดหรือเนื่องมาจากกรรมพันธุ์” คือ ความผิดปกติของร่างกายซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสุนัข ในเวลาที่ทำการซื้อขาย หรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของสุนัขในอนาคต จะต้องเป็นหนึ่งในสิ่งที่เห็นได้ชัด ณ เวลาที่ซื้อขาย หรืออาจทราบได้จากประวัติการรักษาพยาบาลซึ่งได้รับ

การเปิดเผยข้อมูล โดยอำนาจแห่งบทบัญญัติข้อนี้”²⁸ และยังได้บัญญัติคำว่า “การผ่าตัดอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (nonelective surgical procedure)” ให้หมายถึง กระบวนการผ่าตัดซึ่งจำเป็นในการคงไว้ หรือ ฟื้นฟูสุขภาพของสุนัข, จำเป็นในการป้องกันไม่ให้สุนัขรู้สึกเจ็บปวด หรืออึดอัดไม่สบาย หรือ จำเป็นในการแก้ไขความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความสามารถในการเดิน, วิ่ง, กระโดด หรือการทำหน้าที่ตามปกติของร่างกาย ซึ่งกรณีผู้ประกอบการจากร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยงถูกบัญญัติใน มาตรา 122140 (b)(6)(c)²⁹ ซึ่งหากเข้ากรณีดังกล่าวในเบื้องต้นแล้วย่อมถือความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสุนัขและแมวที่ซื้อขายทำให้ผู้ซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ ผู้ประกอบการจรรยาบรรณรับผิดชอบได้

ส่วนรัฐนิวเจอร์ซีย์ไม่มีการบัญญัตินิยามของคำว่าชำรุดบกพร่องไว้เช่นเดียวกัน แต่มีการนิยามไว้คำว่า “ไม่เหมาะสมในการจำหน่าย” (Unfit for purchase) หมายความว่า การติดเชื้อโรคใดๆ ความผิดปกติ ความพิการ การเจ็บป่วยทางร่างกาย หรือ ความบกพร่องที่มีมาตั้งแต่กำเนิด หรือการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์ ไม่ว่าจะเห็นเป็นประจักษ์ หรือ จากการวินิจฉัย หรือมีแนวโน้มหรือก่อนนำออกจำหน่ายหรือทำการส่งมอบแก่ผู้ซื้อ หรือการตายภายใน 14 วันนับตั้งแต่วันที่ทำการส่งมอบแก่ผู้ซื้อ ยกเว้นการตายโดยอุบัติเหตุ หรือผลของการบาดเจ็บในช่วงเวลาดังกล่าว จึงต้องหมายถึงความไม่เหมาะสมเพื่อจำหน่าย³⁰ ซึ่งถ้าเข้ากรณีดังกล่าวย่อมถือเป็นความเสียหายที่ผู้ซื้อสามารถเรียกร้องให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบได้

จากสภาพปัญหาของประเทศไทย การไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสุนัขและแมวที่ซื้อขายแล้วกรณีเช่นไรที่จะถือว่าผู้ซื้อไม่มีสิทธิจะเรียกร้องให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบได้เช่นนี้ จึงเกิดปัญหาของการตีความขอบเขตการคุ้มครองว่า กรณีใดจะถือเป็นความเสียหายความบกพร่องที่จะใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายได้ ดังนั้น จึงเห็นควรบัญญัตินิยามหรือกรณีอย่างใดที่จะถือว่าเป็นความบกพร่องของสุนัขและแมวที่ทำการซื้อขายให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้สิทธิเรียกร้องความเสียหายของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงต่อไป

²⁸ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122140, California Code.

²⁹ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122140, California Code.

³⁰ N.J.S.A. 56:8-93 (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

4.3.2 ปัญหาวิธีการเรียกร้องสิทธิเยียวยาความเสียหายและการกำหนดค่าเสียหายของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง

เนื่องจากประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ซื้อเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวโดยเฉพาะ ในการบังคับใช้จึงต้องนำหลักกฎหมายที่มีอยู่ซึ่งใช้บังคับกับการซื้อขายสินค้าทั่วไปทุกกรณี ทำให้ยังคงประสบปัญหาด้านการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องรับผิดชอบสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวแล้วพบความเจ็บป่วยบกพร่องอยู่ในปัจจุบัน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดในความชำรุดบกพร่อง ซึ่งเป็นหลักความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจทางด้านสัญญา ตามมาตรา 472 ได้บัญญัติแต่เพียงว่าหากสินค้าที่ทำการซื้อขายกันแล้วมีความชำรุดบกพร่องผู้ขายต้องรับผิด แต่การรับผิดอย่างไรและต้องรับผิดเช่นใดนั้น กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่ได้บัญญัติไว้ การพิจารณาความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องพิจารณาตามหลักเรื่องหนี้ ซึ่งความรับผิดทางหนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้ขายมีหน้าที่ตามสัญญาแล้วผิดสัญญาจึงถือว่าไม่ชำระหนี้ และเกิดสิทธิแก่ผู้ซื้อในการเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดได้ โดยหากนำมาใช้กับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวแล้ว การใช้สิทธิของผู้ซื้อจะเกิดขึ้นเมื่อสุนัขและแมวที่ซื้อไปมีความเจ็บป่วยบกพร่อง และผู้ซื้อทำการเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการรักษาแก้ไขเยียวยา ก่อนแล้วแต่ผู้ประกอบธุรกิจปฏิเสธจึงจะเกิดสิทธิเรียกร้องทางศาล และในการฟ้องคดีต่อศาล เมื่อผู้ซื้อทำการพิสูจน์ได้แล้วว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวเกิดจากผู้ประกอบธุรกิจแล้ว การพิจารณาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนสำหรับเรื่องนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 222 ที่ให้ผู้ซื้อที่มีสิทธิเรียกร้องในความเสียหายที่ตนได้รับก็ตาม แต่การที่ผู้ซื้อจะได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพียงใดยังคงเป็นดุลพินิจของศาล ซึ่งอาจไม่ได้เป็นตามที่ผู้ซื้อร้องขอหรือที่สูญเสียไปตามความเป็นจริงก็ได้ เพราะศาลยังต้องพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์อื่นๆซึ่งเป็นดุลพินิจของศาล

ส่วนตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคก็เช่นกัน แม้ว่าจะมีบทบัญญัติชัดเจนว่า ผู้ซื้อที่มีสิทธิเรียกร้องหลายประการไม่ว่าจะเป็นการเรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการซ่อมแซม เปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ และเรียกค่าทดแทนความเสียหายก็ตาม แต่การเรียกร้องนี้อาจไม่ได้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ซื้อตามขอทุกประการ หากแต่กฎหมายให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาและชี้แจงน้ำหนักหนทางเยียวยา ดังนั้น วิธีการเยียวยาความเสียหายผู้ซื้อจึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิในการกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายได้เอง

จากการศึกษา การที่ให้ศาลเป็นผู้กำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายที่ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ เมื่อนำมาใช้กับการซื้อขายสินค้าทั่วไป วัตถุประสงค์ของผู้ซื้อสินค้าคือการได้ใช้

ประโยชน์จากสินค้าก็ถือว่าตรงตามความประสงค์ของการเข้าทำสัญญาแล้ว หากสินค้าที่ซื้อขายมีความชำรุดบกพร่อง การที่ศาลสั่งให้ทำการซ่อมแซมสินค้า หรือหากซ่อมแซมไม่ได้ก็ให้เปลี่ยนสินค้าให้ใหม่นั้น เมื่อสินค้าได้รับการซ่อมแซมจนใช้งานได้ปกติ หรือได้รับเปลี่ยนสินค้าใหม่ทดแทนแล้ว ความชำรุดบกพร่องความเสียหายย่อมระงับไปเพราะถือได้ว่าผู้ซื้อได้รับสินค้าและได้ประโยชน์จากสินค้าตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญา อีกทั้งการพิจารณาค่าเสียหายของสินค้าทั่วไปจะมุ่งเน้นที่มูลค่าราคาของทรัพย์สิน ดังนั้น ที่ผ่านมามีค่าเสียหายที่ผู้ซื้อได้รับมักจะไม่เกินมูลค่าของสินค้า และแม้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคให้ศาลสามารถกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษโดยกำหนดได้เกินกว่าค่าเสียหายที่แท้จริงถึง 2 เท่า หรือ 5 เท่ากรณีค่าเสียหายไม่เกิน 50,000 บาท แต่ยังคงเป็นเพียงดุลพินิจของศาล ซึ่งเมื่อนำหลักการเดียวกันนี้มาใช้เพื่อเยียวยาผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว ในทางปฏิบัติย่อมเกิดปัญหาเพราะสุนัขและแมวมีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป ไม่มีราคาซื้อขายที่ขายที่แน่นอนอันขึ้นอยู่กับความพอใจของคู่สัญญา อีกทั้งสุนัขและแมวเป็นสินค้าที่แตกต่างจากสินค้าทั่วไปมันมีชีวิตมีความรู้สึกและมีผลกระทบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้ซื้อมากกว่าสินค้าชนิดอื่นๆ ดังนั้น ความต้องการการเยียวยาความเสียหายของผู้ซื้อแต่ละรายย่อมมีความต้องการที่ต่างกันไปตามความรู้สึกของแต่ละคนด้วย เช่น กรณีสุนัขและแมวที่ซื้อมาเกิดตาย ผู้ซื้อบางรายอาจต้องการตัวใหม่ทดแทน แต่บางรายขอรับเงินตามราคาซื้อขายและหากมีค่ารักษาค่าสัตวแพทย์ก็ขอรับคืนจากผู้ประกอบธุรกิจด้วย หรือกรณีสุนัขหรือแมวเจ็บป่วยผู้ซื้อบางรายก็อาจต้องการให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการรักษาโดยจ่ายค่ารักษาทั้งหมดซึ่งอาจเกินกว่ามูลค่าของสุนัขและแมวที่ซื้อขายกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบธุรกิจก็มักจะจ่ายเบี่ยงยึดเหี้ยมดัดตัวใหม่ให้แทน ดังนั้น เมื่อตกลงกันไม่ได้ย่อมเกิดกรณีฟ้องร้องต่อศาล และเมื่อมีคดีขึ้นสู่ศาลก็ใช้ว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้มีอำนาจต่อรองซึ่งตามกฎหมายของประเทศไทยกลับให้ศาลเป็นผู้กำหนดวิธีการเยียวยาและกำหนดค่าเสียหาย ซึ่งอาจเกิดปัญหาได้ว่าถ้าศาลสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการชดเชยความเสียหายโดยการให้ ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสุนัขหรือแมวให้ใหม่แม้จะมีราคาที่เท่ากัน แต่ถ้าผู้ซื้อไม่ต้องการแล้ว ก็ยอมไม่ไต่หนทางเยียวยาได้ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายทางตัวเงินหรือความรู้สึกที่ผู้ซื้อมีต่อสุนัขหรือแมวตัวเก่าได้ สำหรับค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับกรณีการซื้อสัตว์เลี้ยงนอกจากมูลค่าตามราคาสุนัขและแมวแล้ว หากกรณีสุนัขและแมวที่ซื้อมีอาการเจ็บป่วยบกพร่องและผู้ซื้อไม่อาจนิ่งนอนใจและรอเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการแก้ไขให้ก่อนอย่างเช่นสินค้าทั่วไปได้ ผู้ซื้อต้องรับนำสุนัขและแมวไปทำการรักษาในทันที กรณีนี้ก็ย่อมเกิดค่ารักษาค่าสัตวแพทย์ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดไว้ว่าให้ผู้ซื้อสิทธิได้รับชดเชยเท่าไรเป็นการเฉพาะ ซึ่งค่ารักษานี้ส่วนใหญ่มักเกินกว่ามูลค่าราคาซื้อขายของสุนัขและแมว และเมื่อการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายส่วนนี้กฎหมายก็ให้เป็นอำนาจศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจกำหนดด้วย ดังนั้น ย่อมเป็นการไม่แน่นอนเลยว่าผู้ซื้อจะได้รับการเยียวยาคุ้มครองในสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเช่นไร

ทั้งนี้ จากการศึกษากฎหมายคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะ (Puppy Lemon Law) การใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงของรัฐแคลิฟอร์เนียมีการบัญญัติสิทธิเรียกร้องวิธีการเยียวยาและค่าเสียหายของผู้ซื้อไว้อย่างชัดเจนเป็นการเฉพาะสำหรับการซื้อขายสุนัขและแมว โดยบัญญัติว่าสุนัขหรือแมวที่ทำการซื้อขายเกิดเจ็บป่วยบกพร่องภายในระยะเวลาและเงื่อนไขของกฎหมายแล้ว ผู้ซื้อจะมีสิทธิเรียกร้องหลายประการแล้วแต่ผู้ซื้อจะเลือก ซึ่งผู้ซื้ออาจขอคืนสุนัขแก่ผู้ประกอบการและรับเงินคืนตามราคาค่าสัตว์เลี้ยงรวมทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม และได้รับชดใช้เงินคืนสำหรับตรวจรักษาและค่าสัตวแพทย์ แต่ไม่เกินกว่าราคาสุนัขรวมทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้ซื้อขอเปลี่ยนสัตว์เลี้ยงตัวใหม่โดยมีราคาเท่าตัวเดิม และให้ได้รับชดใช้เงินค่ารักษาและค่าสัตวแพทย์คืน แต่ไม่เกินกว่าราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงที่รวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือผู้ซื้อจะร้องขอให้ผู้ประกอบการทำการรักษาสุนัขหรือแมวให้แก่ผู้ซื้อต่อไป และชดใช้เงินค่าตรวจรักษาและค่าสัตวแพทย์คืน ในวงเงินไม่เกินร้อยละ 150 ของราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงเดิมที่รวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม³¹ หรือหากเป็นกรณีสุนัขหรือแมวตายลง ผู้ประกอบการจะต้องทำการคืนเงินตามราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงที่รวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือมอบสัตว์เลี้ยงตัวใหม่ให้ที่มีมูลค่าเทียบเท่าตัวเดิม และกรณีมีค่าใช้จ่ายค่ารักษาค่าสัตวแพทย์ก็ต้องทำการชดใช้เงินคืนในวงเงินไม่เกินกว่าราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงที่รวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ซื้อด้วย³² ซึ่งสิทธิเรียกร้องนี้ให้ผู้ซื้อเรียกร้องได้ทันทีโดยไม่ต้องฟ้องต่อศาล และหากมีการฟ้องร้องก็ให้สิทธิผู้ซื้อในการกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายได้เองไม่ใช่ดุลพินิจของศาลเช่นกัน

ส่วนในรัฐนิวเจอร์ซีย์ก็เช่นกันได้มีกฎหมายบัญญัติสิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อไว้อย่างชัดเจนโดยเฉพาะ โดยกำหนดสิทธิเรียกร้องหลายประการแล้วแต่ผู้ซื้อจะเรียกร้องประการใด กล่าวคือผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะขอคืนสุนัขหรือแมว และเงินคืนตามราคาค่าสัตว์เลี้ยงรวมทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม และได้รับชดใช้เงินค่ารักษาค่าสัตวแพทย์คืนตามจำนวนเงินที่ระบุใบเสร็จรับเงินที่ออกโดยสัตวแพทย์ หรืออาจใช้สิทธิที่จะเก็บสัตว์เลี้ยงไว้และได้รับการชดใช้ค่าใช้จ่ายค่ารักษาค่าสัตวแพทย์คืนตามจำนวนเงินที่ระบุใบเสร็จรับเงินในปัจจุบันและรวมถึงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่ออกโดยสัตวแพทย์ หรือจะใช้สิทธิที่จะขอเปลี่ยนสัตว์เลี้ยงตัวใหม่แทนตัวเดิมตามแต่ที่ผู้ซื้อจะเลือกในราคาที่เท่ากับตัวเดิม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการชดใช้คืนค่าใช้จ่ายในการให้สัตวแพทย์ทำการรับรอง และค่าใช้จ่ายทางการแพทย์สำหรับการ

³¹ California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122160(a), California Code.

³² California Health And Safety Code, Sale of Dogs And Cats, Retail Sale of Dogs And Cats, § 122160(b), California Code.

รักษาสัตว์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ซื้อตามใบเสร็จรับเงินที่ออกโดยสัตวแพทย์³³ หรือสำหรับในกรณีที่สุนัขหรือแมวตายลงผู้ซื้อที่มีสิทธิที่จะได้รับเงินคืนเต็มราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงรวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเรียกร้องขอรับสัตว์เลี้ยงตัวใหม่ตามความต้องการของผู้ซื้อในมูลค่าที่เท่ากัน รวมถึงมีสิทธิได้รับการชดใช้เงินคืนในค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาสัตว์ค่าสัตวแพทย์ตามใบเสร็จรับเงินที่ออกโดยสัตวแพทย์ ซึ่งสิทธิของผู้ซื้อในการได้รับการชดใช้เงินคืนค่าใช้จ่ายในการรักษาสัตว์และค่าสัตวแพทย์ที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้ซื้อที่มีสิทธิได้รับคืนตามจริง แต่มากที่สุดเป็นเงินจำนวนไม่เกินสองเท่าของราคาซื้อขายสัตว์เลี้ยงที่เจ็บป่วยหรือตายรวมด้วยภาษีมูลค่าเพิ่ม³⁴ สิทธิเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้นทันทีโดยไม่ต้องฟ้องต่อศาล และแม้เป็นคดีขึ้นสู่ศาลกฎหมายก็ยังให้อำนาจผู้ซื้อแต่ฝ่ายเดียวที่มีสิทธิเลือกวิธีการเยียวยาความเสียหายได้เอง³⁵

ดังนั้น เมื่อสุนัขและแมวเป็นสินค้าที่มีคุณค่าทางจิตใจ การต้องการได้รับการเยียวยาของผู้ซื้อแต่ละรายย่อมมีความแตกต่างกันไปแล้วแต่ความรู้สึกของแต่ละบุคคล ประเทศไทยจึงควรมีกฎหมายที่บัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับการซื้อขายสุนัขและแมวโดยเฉพาะอย่างทั้งสองรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายกรณีต่างๆ ให้ชัดเจน และให้เป็นสิทธิของผู้ซื้อในการเป็นผู้เลือกวิธีการเยียวยาความเสียหายไม่ใช่เป็นดุลพินิจของศาลดังเช่นในปัจจุบัน ซึ่งหากมีการบัญญัติเป็นกฎหมายที่ชัดเจนไว้เป็นการเฉพาะเช่นนี้ ผู้ซื้อที่ได้รับความคุ้มครองความเสียหายที่เกิดจากการซื้อขายสุนัขและแมวอย่างแท้จริง

4.4 ปัญหามาตรการทางกฎหมายในเชิงป้องกันปัญหากรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมว

ปัจจุบันภาวะทางการตลาดมีการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจที่สูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนาสินค้าอยู่ตลอดเวลา จึงมีการนำกระบวนการผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้าที่มีเทคโนโลยีและวิวัฒนาการ รวมทั้งการส่งเสริมทางการตลาดที่สมัยใหม่ซับซ้อนมาใช้มากขึ้น

³³ N.J.S.A. 56:8-95 (i) (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

³⁴ N.J.S.A. 56:8-95 (i) (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

³⁵ N.J.S.A. 56:8-95 (h) (credits) L.1999.c. 336. § 2. Amended by L.2015, c.7, § 1. eff. June, 2015.

ส่งผลให้ผู้ซื้อต้องเสียเปรียบในการเข้าถึงข้อมูลการรับรู้แหล่งที่มากระบวนการผลิต การประกอบ การจัดจำหน่ายของสินค้าของผู้ประกอบธุรกิจ

เมื่อศึกษากฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ ณ นั้น เมื่อนำมาใช้กับการซื้อขายสุนัขและแมว พบว่า กฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ยังคงมีปัญหาว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่เป็นการบังคับ ผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวให้จำต้องกระทำในลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลสุนัขและแมว แหล่งที่มาและข้อมูลที่เป็นอื่น ๆ รวมทั้งไม่มีการบังคับให้ผู้ประกอบ ธุรกิจต้องให้การรับรองรับประกันสุขภาพสุนัขและแมวก่อนออกจำหน่ายแก่ผู้ซื้ออันถือเป็นมาตรการ ในเชิงป้องกันปัญหาเลย แต่มีปรากฏและมีการใช้ไปในทางของการแสดงเจตนาการให้คำมั่นของ คู่สัญญาโดยถือเป็นข้อตกลงอย่างหนึ่งของสัญญาเท่านั้น ซึ่งหากฝ่ายใดได้ให้การรับรองรับประกันไว้ แล้วยอมเกิดเป็นหน้าที่และหนี้ขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ หากสินค้าไม่เป็นไปตามคำรับรองรับประกันแล้วยอมมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ แต่ทั้งนี้ ก็มีปรากฏใน ลักษณะของการรับประกันโดยปริยายอันเป็นผลความรับผิดชอบของผู้ขายที่บัญญัติในเรื่องความรับผิดเพื่อ ความชำรุดบกพร่อง มาตรา 472 ว่าถ้าทรัพย์สินที่ซื้อขายชำรุดบกพร่องแล้วผู้ขายต้องรับผิด แต่ กฎหมายก็มีข้อยกเว้นไว้ว่าความชำรุดบกพร่องนั้นต้องเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนหรือขณะทำสัญญา หรือส่ง มอบสินค้า ทั้งยังต้องชำรุดบกพร่องถึงขนาดเป็นเหตุให้เสื่อมราคา เสื่อมความเหมาะสมที่จะใช้หรือได้ ประโยชน์จากสินค้าด้วย มิฉะนั้น ผู้บริโภคย่อมไม่ได้รับความคุ้มครอง และกฎหมายนี้ก็ไม่คุ้มครอง หากความชำรุดบกพร่องเกิดขึ้นในภายหลัง ดังนั้น หลักการนี้เมื่อนำมาใช้กับกรณีสายสุนัขและ แมว ถ้าคู่สัญญาไม่มีการตกลงกันในเรื่องการรับรองรับประกันคุณภาพหรือสุขภาพของสุนัขหรือแมว ไว้ เมื่อ ผู้ซื้อพบความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขหรือแมวในภายหลัง ถ้าผู้ซื้อไม่สามารถทำการพิสูจน์ ได้ว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสัตว์เลี้ยงนั้นมีอยู่ก่อนแล้ว ผู้ซื้อก็ไม่อาจเรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบ ได้เลย

นอกจากนี้ แม้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันสินค้า มีการกำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องทำการเปิดเผยข้อมูลสินค้าโดยจัดให้มีการควบคุมด้าน สัญญา ด้านฉลาก ด้านการโฆษณา โดยหากสินค้าไม่เป็นไปตามที่ได้ให้ข้อมูลหรือได้ตกลงไว้แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิด แต่กรณีนี้ใช้บังคับเฉพาะสินค้าที่กฎหมายกำหนดว่าต้องถูกควบคุมด้วย สัญญา ฉลาก และการโฆษณาด้วย ซึ่งการซื้อขายสุนัขและแมวไม่ถือเป็นสินค้าที่ต้องถูกควบคุมด้วย บทบัญญัติดังกล่าว จึงไม่อาจได้รับการคุ้มครองได้ หรือตามมาตรา 35 สัตต ได้กำหนดให้ผู้ประกอบ ธุรกิจที่ให้คำมั่นแก่ผู้ซื้อว่าจะทำสัญญารับประกันก็ต้องจัดทำกรรับประกันเป็นหนังสือและมอบให้แก่ ผู้ซื้อ แต่มาตรานี้ไม่ใช้บังคับว่าผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำทุกกรณี ส่วนในพระราชบัญญัติวิธี พิจารณาคดีผู้บริโภค มาตรา 11 บัญญัติว่าหากผู้ประกอบธุรกิจได้กระทำการใดๆอันทำให้ผู้ซื้อเข้าใจ

ในขณะที่ทำสัญญาว่าตนจะได้รับสิ่งใดๆ หรือผู้ประกอบการก็จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือได้ให้ข้อตกลงใดไว้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาแม้ข้อความดังกล่าวจะไม่ปรากฏในสัญญาก็ตาม แต่กฎหมายก็ไม่ได้บังคับว่าผู้ประกอบการต้องกระทำทุกกรณีและไม่ได้บังคับว่าการ ตกลงเช่นนั้น ต้องทำเป็นหนังสือ ย่อมเป็นปัญหาในการพิสูจน์ถึงความรับผิดชอบของผู้ประกอบการด้วย

สำหรับมาตรการเชิงป้องกันปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวนั้น จากศึกษากฎหมายรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์พบว่า ทั้งสองรัฐมีการบัญญัติขึ้นเป็นข้อบังคับให้ผู้ประกอบการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวต้องกระทำ โดยบังคับให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญของสุนัขและแมว การเปิดเผยแหล่งที่มา ประวัติการรักษา (ถ้ามี) คำรับรองสุขภาพจากสัตวแพทย์ ตลอดจนการจัดการสถานที่การดูแลสุขภาพของสุนัขและแมวก่อนนำออกจำหน่าย และให้มีการแจ้งสิทธิเรียกร้องต่างๆ กรณีพบความเจ็บป่วยบกพร่อง โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ผู้ประกอบการต้องกระทำโดยเปิดเผยข้อมูลให้ชัดเจน ณ ที่ทำการร้านค้า และข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ ผู้ประกอบการก็ต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือส่งมอบแก่ผู้ซื้อพร้อมกับการส่งมอบสุนัขและแมวที่ซื้อขายแก่ผู้ซื้อด้วย นอกจากนี้จะมีบทบัญญัติบังคับแล้ว กฎหมายของทั้งสองรัฐยังมีการกำหนดบทลงโทษไว้สำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมาตรการเหล่านี้ถือเป็นมาตรการบังคับให้ต้องมีการรับประกันรับรองคุณภาพ และเป็นมาตรการเชิงป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ซื้อสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวอันถือเป็นการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อที่ต้นเหตุได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

เมื่อประเทศไทยไม่มีมาตรการป้องกันปัญหาที่เป็นการบังคับให้ผู้ประกอบการต้องทำการเปิดเผยข้อมูลสำคัญไม่ว่าจะเป็นแหล่งที่มา สุขภาพ ประวัติการรักษา รวมทั้งการบังคับเกี่ยวกับสุขอนามัยพื้นที่การจกเก็บรักษาสุนัขและแมวก่อนนำออกจำหน่ายอย่างเช่นกฎหมายของต่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว ประเทศไทยจึงยังคงประสบปัญหาการขาดมาตรการที่เป็นการยับยั้งปัญหาเกี่ยวกับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวที่ต้นเหตุ รวมทั้งไม่มีมาตรการคุ้มครองเยียวยาปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งที่เรื่องสุขภาพความเจ็บป่วยของสุนัขและแมวเป็นความบกพร่องที่จะใช้หลักว่าผู้ซื้อต้องระวังได้ อย่างสินค้าทั่วไปเป็นไปได้ยากยิ่ง เพราะข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งที่มา ประวัติการรักษา การเลี้ยงดูหรือการกระทำอื่นใดในระหว่างครอบครองของผู้ประกอบการก่อนนำออกจำหน่ายนั้น เป็นข้อมูลเฉพาะที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น และความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวผู้ซื้อไม่สามารถรับรู้ได้เองว่าสาเหตุของความเจ็บป่วยบกพร่องเกิดขึ้นเมื่อใดและเกิดจากอะไร กรณีนี้ต้องอาศัยการตรวจวินิจฉัยจากสัตวแพทย์ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีการบัญญัติกฎหมายอันเป็นการบังคับให้ผู้ประกอบการต้องทำกระทำไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขและแมว เช่น ประวัติสุขภาพ ประวัติการรักษา การรับวัคซีน และต้องให้การรับรองสุขภาพร่างกายของสุนัข

และแมวก่อนจำหน่ายเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมแจ้งสิทธิเรียกร้องต่างๆกรณีพบความเจ็บป่วย
บกพร่องอันถือเป็นการให้การรับประกัน นอกจากนี้ ควรมีการบังคับตลอดถึงการกำหนดพื้นที่วิธีการ
เลี้ยงดูการจัดเก็บสุนัขและแมว รวมทั้งสุขอนามัยสวัสดิภาพการด้านต่างๆของสุนัขและแมวที่จะนำ
ออกจำหน่าย พร้อมทั้งบัญญัติกำหนดบทกำหนดความรับผิดในกรณีและผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตาม
บทบัญญัติของกฎหมายไว้ให้ชัดเจนเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภ
สุนัขและแมวในเชิงป้องกันปัญหาที่ดีและใช้คุ้มครองได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป